

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 10P/38/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6620202975
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Gibal'ová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2020:6620202975.2

Uznesenie

Okresný súd Lučenec vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: J. O., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom W. XXX/X, Q., t.č. umiestnená v Diagnostickom centre Lietavská Lúčka, Skalka 36, Lietavská Lúčka, dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, dieťa rodičov: matka U. S., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom W. XXX/X, Q., štátny občan Slovenskej republiky a otec Q. O., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom W. XXX/X, Q., štátny občan Slovenskej republiky, o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia **z a m i e t a**.

II. Žiaden z účastníkov **n e m á n á r o k** na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 08.07.2020 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec doručil Okresnému súdu Lučenec návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 Civilného mimosporového poriadku a žiadal, aby súd neodkladným opatrením nariadil ústavnú starostlivosť v zmysle § 54 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov maloletej J. O., nar. XX.XX.XXXX v Reedukačnom centre Zlaté Moravce, Prílepská 6, 953 01 Zlaté Moravce a zároveň uložil povinnosť Diagnostickému centru Lietavská Lúčka zabezpečiť premiestnenie maloletej J. O. do Reedukačného centra Zlaté Moravce.

1.1. Z odôvodnenia návrhu vyplýva, že trestným rozkazom Okresného súdu Lučenec č.k. 22T/101/2019-116 zo dňa 14.08.2019 súd rozhodol, že obvinená U. S. a obvinený Q. O. sa uznávajú za vinných, že ako rodičia maloletej dcéry J. O., nar. XX.XX.XXXX sa riadne nestarali o jej výchovu a pravidelnú školskú dochádzku a umožnili jej, aby v školskom roku 2018/2019 v období od 03.09.2018 do 14.05.2019 vymeškala celkom 425 neospravedlnených vyučovacích hodín. Obaja obvinení boli odsúdení podľa § 211 ods. 3 Trestného zákona na trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov každý samostatne. Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd obom obvineným výkon trestu podmienenečne odložil a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona určil skúšobnú dobu v trvaní 1 roka každému samostatne.

1.2. Uznesením Okresného súdu Lučenec sp. zn. 11P/5/2020 zo dňa 20.01.2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 12.02.2020, súd nariadil nad maloletou J. výchovné opatrenie - pobyt v Diagnostickom centre Lietavská Lúčka najdlhšie na 6 mesiacov odo dňa umiestnenia maloletej do zariadenia. Maloletá J. bola do zariadenia umiestnená dňa 23.01.2020. Dňa 11.02.2020 úrad telefonicky kontaktovala sociálna pracovníčka zariadenia s oznámením, že pár dní po prijatí maloletej do zariadenia im J. povedala, že jej mešká menštruácia. Zdravotná sestra zariadenia nariadila maloletej spraviť tehotenský test, ktorý bol pozitívny. Zdravotná sestra uviedla, že maloletej zabezpečia všetky potrebné vyšetrenia a lekárske prehliadky.

1.3. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec uskutočnil návštevu maloletej v zariadení dňa 21.02.2020. Maloletá s pracovníčkami úradu odmietla komunikovať. Sociálna pracovníčka uviedla, že maloletá je od prijatia do zariadenia plačlivá. Vyhyba sa spoločným aktivitám a základným prácam. Ďalšia návšteva zariadenia sa uskutočnila až dňa 10.06.2020, nakoľko z dôvodu existencie rizika šírenia vírusového prenosného respiračného ochorenia COVID-19 nebolo možné vykonať návštevu zariadenia v skoršom termíne. Pri návšteve zariadenia sociálna pracovníčka uviedla, že maloletá J. sa snaží zodpovedne pripravovať na vyučovanie. Je menej komunikatívna, svoje tehotenstvo zneužíva, aby nemusela v ničom pomáhať. Po zdravotnej stránke tehotenstvo prebieha v poriadku. Maloletá J. aj počas tejto návštevy s ťažkosťami komunikovala s pracovníčkami úradu. Pri pohovore bola maloletá čistá, upravená, tehotenstvo je na nej už vidno. Maloletá bola ostrihaná z dôvodu veľkého výskytu vši vo vlasoch, ktoré mala pri príchode do zariadenia a ktorých sa v zariadení nedokázali zbaviť. Pracovníčky úradu maloletú pri pohovore informovali, že bude podaný návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti do Reedukačného centra Zlaté Moravce.

1.4. Rodičia maloletej J. žijú v 2 - izbovom byte s ďalšími 5 maloletými deťmi, ktorý je zariadený starším účelovým nábytkom. Hygiena v domácnosti je na nízkej úrovni. V domácnosti je stále nafajčené. Rodina má dlh 700,- Eur na elektrickej energii. Rodičia maloletej nikde nepracujú, matka je v evidencii tunajšieho úradu a odrába si aktivačné práce, otec maloletej je vyradený z evidencii úradu práce pre nespoluprácu. Rodina poberá len štátne sociálne dávky. Situácia v domácnosti je napätá, otec maloletých detí požíva alkoholické nápoje, po ktorých je nervózny a agresívny. Hygiena domácnosti je na nízkej úrovni, počas sociálnych šetrení je v domácnosti vždy nafajčené. U všetkých maloletých detí vrátane J. sa opakovane vyskytovali vlasové parazity, ktorých sa maloleté deti nikdy nedokázali úplne zbaviť.

1.5. Úrad rodinu pravidelne monitoroval, vykonával sociálne šetrenia v domácnosti. Rodičia majú ešte 5 maloletých detí, o ktoré sa v rámci svojich možností stará najmä matka. Najstaršia sestra maloletej J. v októbri 2019 predčasne porodila, v máji 2020 bolo maloleté dieťa matke odobraté, nakoľko nevládala starostlivosť o svoje dieťa. Z uvedeného vyplýva, že pre maloletú J., ktorá je tehotná, nie je v domácnosti vytvorené vhodné prostredie. Hygiena v domácnosti je na nízkej úrovni a tiež s prihliadnutím na skutočnosť, že matka zabezpečuje starostlivosť ešte 5 maloletým deťom, má úrad za to, že maloletá J. po pôrode nebude vedieť v plnom rozsahu zabezpečovať starostlivosť o svoje dieťa.

1.6. Dňa 20.05.2020 úrad požiadal Diagnostické centrum Lietavská Lúčka o podanie správy o priebehu nariadeného výchovného opatrenia. Dňa 27.05.2020 bola doručená hodnotiacia správa. Na základe doručenej hodnotiacej správy úrad podal dňa 28.05.2020 žiadosť o prijatie maloletej do Reedukačného centra Zlaté Moravce, ktoré s prijatím maloletej súhlasilo.

1.7. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny konštatoval, že je potrebné využiť odbornú inštitucionálnu pomoc v špeciálnom výchovnom zariadení, nakoľko pre maloletú nie sú vytvorené vhodné podmienky v domácnosti a takisto sú pochybnosti o tom, či by maloletá bez kompetentného dozoru dokázala plnohodnotne zabezpečiť starostlivosť o novorodenca. Vzhľadom na to úrad zastáva názor, že priaznivý fyzický, psychický a sociálny vývin maloletej by bol v domácom prostredí vážne ohrozený a narušený.

2. Z pripojeného spisu Okresného súdu Lučenec sp. zn. 11P/5/2020 má súd preukázané, že uznesením č.k. 11P/5/2020-11 zo dňa 20.01.2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 12.02.2020, bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým súd dočasne odňal maloletú J. O., nar. XX.XX.XXXX z osobnej starostlivosti rodičov matky U. S., nar. XX.XX.XXXX a otca Q. O., nar. XX.XX.XXXX a maloletej nariadil výchovné opatrenie - pobyt v Diagnostickom centre Lietavská Lúčka, Skalka 36, 013 11 Lietavská Lúčka najdlhšie na 6 mesiacov odo dňa umiestnenia maloletej do zariadenia. Rodičom maloletej uložil povinnosť odovzdať maloletú do Diagnostického centra Lietavská Lúčka, Skalka 36, 013 11 Lietavská Lúčka do 3 dní od vykonateľnosti tohto uznesenia.

3. Zo záverov správy Diagnostického centra Lietavská Lúčka zo dňa 25.05.2020 vyplýva, že počas pobytu mala maloletá ťažšie adaptačné obdobie, bola plačlivá, uzatvorená, pomalšie nadväzovala kontakt s dievčatami. Má tendenciu k záhaľčivému a pasívnemu životnému štýlu bez bližších konkrétnych cieľov do budúcnosti. Počas pobytu nemala žiadnu návštevu (aktuálne sú v zariadení pozastavené návštevy). So svojou rodinou udržuje telefonický a písomný kontakt. Pobyt v zariadení má trvať do ukončenia povinnej školskej dochádzky v tomto školskom roku. Tehotná mladistvá prezentuje túžbu po návrate do domáceho prostredia. Vzhľadom na to, že nemá vytvorené adekvátne podmienky

na starostlivosť o seba a jej dieťa, považuje diagnostické centrum jej návrat do rodinného prostredia za nevhodný a odporúča umiestnenie v režimovom zariadení - Reedukačné centrum a Zariadenie pre matky s deťmi Zlaté Moravce.

4. Reedukačné centrum Zlaté Moravce vyslovilo súhlas s umiestnením maloletej do zariadenia.

5. Na výzvu súdu zo dňa 09.07.2020, aby oznámilo, či výchovné opatrenie - pobyt v Diagnostickom centre Lietavská Lúčka uložené maloletej splnilo svoj účel a či viedlo k náprave maloletej, Diagnostické centrum Lietavská Lúčka e-mailom zo dňa 13.07.2020 oznámilo, že maloletá je umiestnená v diagnostickom centre od 23.01.2020. Pobyt mladistvej v zariadení plní svoj účel. Mladistvá je toho času tehotná, predpokladaný termín pôrodu je stanovený na september 2020. V rodine maloletej nie sú vytvorené podmienky na jej návrat domov a následnú starostlivosť o novonarodené dieťa. Rodičia sa s maloletou kontaktujú len sporadicky telefonickou formou. V rodine otca budúceho dieťaťa J. O. taktiež nie je predpoklad vhodnej starostlivosti, z jeho strany ani neevidujú reálny záujem o J. a jej dieťa. Z toho dôvodu diagnostické centrum jednoznačne odporúča umiestnenie maloletej do Reedukačného centra Zlaté Moravce, domov pre matky s deťmi. Mladistvá je pripravená absolvovať pobyt v reedukačnom centre. Uvedomuje si, že v rodinnom prostredí nemá vyhovujúce podmienky a podporu. Starostlivosť, ktorá jej bude touto formou poskytnutá, vníma ako veľkú pomoc vo svojej situácii.

6. Podľa § 367 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

7. Podľa § 367 ods. 2 CMP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

8. Podľa § 367 ods. 3 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

9. Podľa § 367 ods. 4 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

10. Podľa § 54 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

11. Podľa § 54 ods. 2 zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

12. Podľa § 54 ods. 3 zákona o rodine, za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

13. Podľa čl. 5 Základných zásad zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

a) úroveň starostlivosti o dieťa,

b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,

- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

14. Základnou podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia je potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania. Z charakteru neodkladných opatrení vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Je však nevyhnutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti hodnoverne osvedčujúce záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana. Súd neodkladné opatrenie nariadi, ak sú osvedčené dôvody jeho nariadenia a ak je potrebné bezodkladne upraviť dané pomery. V prípade nariadenia neodkladných opatrení vo veci starostlivosti o maloleté deti je predovšetkým potrebné osvedčiť naliehavosť situácie, a z toho vyplývajúcu potrebu úpravy práv a povinností voči deťom, a to s ohľadom na záujem maloletého dieťaťa.

15. Súd je toho názoru, že v predmetnej veci nie sú splnené zákonné požiadavky pre nariadenie neodkladného opatrenia. Navrhovateľ jednak nijakým spôsobom neodôvodnil nariadenie tzv. 7-dňového neodkladného opatrenia podľa § 367 CSP, teda neuviedol žiadne skutočnosti vyžadujúce neodkladnú úpravu pomerov na strane maloletej. Rovnako nijakým spôsobom neodôvodnil taký vážny zásah do rodičovských práv a povinností, ako je nariadenie ústavnej starostlivosti maloletej formou neodkladného opatrenia, teda v zásade bez vedomia a vyjadrenia rodičov dieťaťa ako aj zistenia názoru maloletej, pričom v podstate by malo dôjsť k vydaniu neodkladného opatrenia ako rozhodnutia vo veci samej (konečného rozhodnutia). Súd sa tiež domnieva, že v danom prípade nie sú splnené hmotnoprávne predpoklady pre nariadenie ústavnej starostlivosti podľa § 54 ods. 2 zákona o rodine.

16. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec odôvodňuje nariadenie neodkladného opatrenia skutočnosťou, že pre maloletú nie sú v domácnosti rodičov vytvorené vhodné podmienky a úrad má pochybnosť, či by maloletá bez kompetentného dozoru dokázala plnohodnotne zabezpečiť starostlivosť o novorodenca, pričom priaznivý fyzický, psychický a sociálny vývin maloletej by bol v domácom prostredí vážne ohrozený a narušený. Súd pripomína, že podľa § 54 ods. 3 zákona o rodine nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa sa nepovažujú za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa. Podľa správy Diagnostického centra Lietavská Lúčka uložené výchovné opatrenie plní svoj účel, preto nie sú splnené predpoklady ani podľa § 54 ods. 2 písm. c) zákona o rodine. Súd len na okraj pripomína, že uložené výchovné opatrenie - pobyt v diagnostickom centre, ešte stále trvá.

17. Na základe vyššie uvedených skutočností má súd za to, že v danom prípade nie sú splnené podmienky na nariadenie ústavnej starostlivosti prostredníctvom inštitútu neodkladného opatrenia. Súd je toho názoru, že je v najlepšom záujme dieťaťa, aby sa o nariadení ústavnej starostlivosti rozhodlo po vykonanom dokazovaní v riadnom konaní, tzn. nie v zrýchlenom režime neodkladného opatrenia. Z uvedených dôvodov súd návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. V konaní vo veci samej bude potrebné vykonať dokazovanie a dôkladné posúdenie všetkých okolností zameraných najmä na posúdenie dôvodnosti nariadenia ústavnej starostlivosti, ako aj rozhodnutie o vyživovacej povinnosti.

18. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresný súd Lučenec, Fiľakovská cesta 287, 984 01 Lučenec.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP, odvolanie je možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP, zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 CMP, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 CMP, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 CMP, na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.